

Megduplázzák a tehénlétszámot fejőrobotokkal felszerelt tehenészet a Kinizsi 2000 Zrt-nél

A fejőrobotos fejéstechnológiával korszerűsített fábiánsebestyéni tejhasznú szarvasmarha telepet október 8-án a Bosmark Kft. és a Kinizsi 2000. Zrt. közös rendezvényén mutatták be.

Fábiánsebestyénen 2400-an laknak, a Kinizsi 2000 Zrt. a község legnagyobb létszámú munkaerőt foglalkoztató munkahelye. A település neve jól ismert az évenkénti fogathajtó versenyekről. A község az Alföldön Csongrád megye északkeleti részén, Szentestől 16 kilométerre található.

Megnyitó beszédében a gazdaság tulajdonosa, Farkas Sándor kormánypárti országgyűlési képviselő mutatta be a gazdaságot.

A magánszemélyektől bérelt 3500 hektáros földterület - melyen jelenleg gazdálkodnak - a földtörvény módosulásának eredményeként jövőre várhatóan 3000 hektárra csökken. A gazdaság fő tevékenységét eddig a növénytermesztés fémjelezte. Búza, őszi árpa, kukorica és szalastakarmány mellett 1500 hektáron intenzív öntözéses kultúrában szántóföldi zöldségnövényeket, csemegekukoricát, zöldbabot, zöldborsót termelnek. Hibridkukorica és a zöldborsó vetőmag termesztése mellett cukorrépával is foglalkoznak. Az állattenyésztésben a szarvasmarha mellett juhokat (hatszáz anyajuh) tartanak és éves szinten kétezer hizósertést állítanak elő, mára már egy szerénynek mondható nóniusz törzstenyészetük is van.

Állatbarát technológiával fejlesztettek

A főképp növénytermesztésre szakosodott gazdaságban két éve gondolkodtak el azon, hogyan fejlesszék tovább a gazdaságot, melyik ágazatot bővítsék, mi legyen az állattenyésztés jövője? Arra az akkor merésznek tűnő elhatározásra jutottak, hogy a tehenészetet fejlesztik. Nem a régi telepet korszerűsítették, hanem teljesen újat hoztak létre.

A beruházás összköltsége megközelíti az 1,8 milliárd forintot, melyből 800 millió forint az uniós támogatás. Ebből a XXI. századi elvárásoknak megfelelő, az országban egyedülállóan korszerű telepet építettek fel, Magyarországon elsőként született ilyen méretű és nagyságú automatizált telep.

Az új telepen a fejőrobotokkal felszerelt két istálló mellett építettek egy silóteret, tejházat, tömegtakarmány-tárolót, trágyatárolókat, és létrehozták az úthálózatot. A fejőrobotos technológia lényege, hogy a tehenek saját maguk mennek be a robotba "megfejtetni" magukat, amire két-három hónap alatt megtanították őket. A robot beazonosítja őket, tisztítja, fertőtleníti a tőgybimbókat, felteszi a fejőkelyheket, analizálja a tej minőségét. Ha a minősége jó, akkor a gyűjtőtartályba kerül a tej, ha gondot érzékel, olyan tartályba, amely nem árutej. Emellett, mikor bemegy az állat a fejőrobotba, felismeri a számítógép és a teljesítményének megfelelően adagolja neki az abrakot.

Várakozás a robotra

A technológia állatbarát, itt az állatok saját maguk keresik fel a fejőrészleget, nem hajtják őket, a teljesítményüket folyamatosan figyelik, és ennek megfelelően kezeli őket a rendszer.

Fejés közben abrakot kap a tehén

A két istállóban 720 tehenet tudnak elhelyezni, ahol az itatórendszer, a légtechnika, a szellőzés is automatizált. Az állatok kényelmét, az egyedi pihenőboxok biztosítják, GPS-rendszer figyeli, hogy melyik állat, hol tartózkodik, és ezt képernyőn is követni tudják.

Eddig 330-340 fejőstehenük volt, az állományt 720-ra bővítik jövő májusra, amikor a tervek szerint már teljes kapacitással működik a telep. Eddig éves viszonylatban 3,7-3,8 millió kilogramm tejet biztosítottak a magyar piacra, amit most közel 8 millióra növelnek. A minőségi javulás - magasabb zsír - és fehérjetartalom - mellett 10 százalékos tejhozam növekedésre is számítanak. A telepen eddig 15-16 ember dolgozott, most tízzel többen tudnak munkát biztosítani.

Szolgáltatásokkal segítik a beruházásokat

Kovács Gyula, a Bosmark Kft. cégvezetője arról adott tájékoztatást, hogy a cég immár 25 éve segíti a tejhasznú szarvasmarha tenyésztőket termékeivel és szolgáltatásaival.

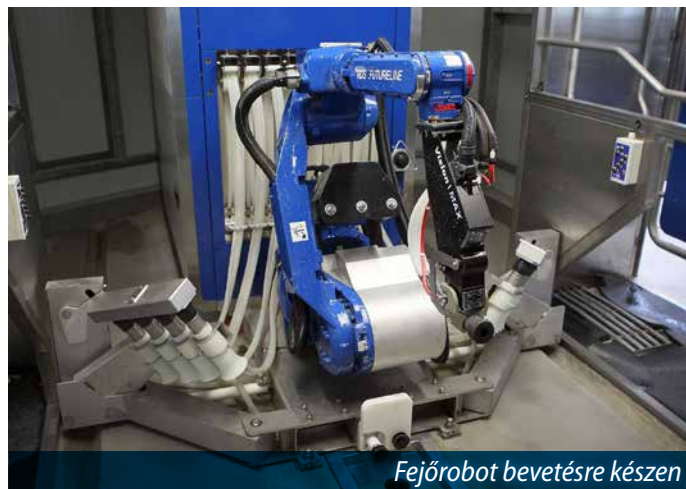
Az ATK IV. és V. fejlesztési program keretében mintegy 60 gazdaság részére valósítanak meg különböző nagyságrendű beruházásokat.

A Kinizsi 2000 Zrt.-nél 2 db 360 férőhelyes istállót építettek. A 360 férőhelyből 30 darab pihenőbox válogató helyiség részét képezi, ahol a fejőrobot a megfelelő paraméterek mentén kiválasztja a kezelésre szolgáló vagy valamilyen beavatkozást igénylő teheneket. Az istállók magas építésűek, nagy légtérűek, nyitott gerincszellőzővel, mozgatható oldalfallal ellátottak. Arra törekedtek, hogy a kürtőhatás elve érvényesüljön, a meleg levegő minél hamarabb tudjon távozni, így jó legyen az istálló átszellőzése. Az istállóban mindkét oldalon nyaklefogatókat szereltek fel. Erre azért van szükség, hogy miután nincs fejőház, a kiválasztott tehenekkel lehessen csoportosan foglalkozni.

Az istállóból történő trágya eltávolítását a láncos típusú automatikus működésű trágyalehúzó szánnal oldották meg, amely az istálló végében lévő keresztcsatornába húzza ki a trágyát. A keresztcsatorna egy 150 köbméteres tárolóba vezet, itt egy keverő segítségével homogénizálják a trágyát, majd azt egy szeparátor segítségével fázisaira bontják. A szeparátum a szerves trágyatárolóba, a híg fázis pedig a hígtrágya tárolóba jut. A hígtrágya mielőtt a tárolóba kerülne, még visszajut a keresztcsatornába, ezzel csökken a nedvességtartalma és segíti a csatornában lévő anyag mozgatását.

A beszerelt itató típusa nyíltvízű rendszerű, ezzel lehet a tehén számára nagy mennyiségű vizet folyamatosan biztosítani.

Saját megfigyelések szerint a 30 liter tejhozamú tehén képes 1 nap alatt 120 liter vizet is meginni. Ezek az itatók fűthetőek, gyorsan üríthetőek. Fagyásmentességük akkor garantált, ha a megfelelő állatlétszám biztosított. A párásítós ventilátorok úgy működnek, hogy a párásító meghatározott időszakonként, adott ideig működik, majd kikapcsol és csak a ventiláció megy tovább. A beton padozaton elhelyezett egyedi pihenőboxok szügytámasszal vannak ellátva, az aljzatuk döngölt agyag, melyre szecskázott szalmaterítés kerül.

Fejőrobot bevetésre készen

Az istálló oldalfala függönnyel van helyettesítve, mely az etetőasztal szélére van felhelyezve. Automatikus működtetésű, esőre, szélre, hőmérséklet és páratartalom változására működik, szükség esetén manuálisan is változtatható a felülete. Abrakos silótornyokat helyeztek el, a két silótorny 16 és 20 köbméteres, az egyikbe a fehérje, a másikba az energiatartalmú abrakot helyezték. Ez azért szükséges, mert a tehenet a fejőrobot használatára az abrak utáni természetes vágyódásával lehet rávenni.

GPS-el egybeépített ivarzásmegfigyelő-rendszerrel figyelik az ivarzást

A Laktivátor ivarzásmegfigyelő rendszer a világon elsőként GPS rendszerű, mely megmondja azt is, hogy mennyi idő telt el az ivarzás megkezdésétől. Így lehetővé válik, hogy a megtermékenyítés a leginkább opti-

Egyszerre két tehenet szolgál ki a fejőrobot

mális időpontban, a megemelkedett mozgás aktivitás megkezdésétől számítva 5-17 óra közötti időtartományban kerüljön sor. A rendszer figyeli a tehenek takarmányfelvételt fordított idejét is, a GPS rendszer pedig segít pontosan meghatározni az állat tartózkodási helyét az istállóban.

A normál fejőházas fejésnél:

- Az elővárákozóba felhajtásnál a tehenek esetenként sokáig állnak, nem isznak, nem pihennek.
- A fejőházi automata-fejőberendezés általában akkor emel le, ha 250 -300 gr/ perc alá csökken a tejátfolyás, azonban előfordulhat, hogy például két tőgynegyed még produkálja ezt a mennyiséget, ezért a másik két tőgynegyedet a fejőgép vakon feji, amiből tőgygyulladás alakulhat ki.
- Emberi tényezőknél is múlik, hogy a fejőmester valóban elvégzi-e a bimbófürösztést, a fejés előkészítését.

Ezzel szemben a fejőrobotban a tehenek mindenféle emberi ráhatás, presszió nélkül a különlegesen csalogató, eper ízű abrak kedvéért mennek be. Az azonosítás után az automata kiadagolja a megfelelő abrak mennyiségét, így az állat számára nyugodt körülmények teremődnek. Eközben a robot elvégzi az előkészítést, a mosást, szárítást és az első tejsugarak különfejését. Az előkészítés után egyesével felpakolja a fejőkelyheket, mikor az adott tőgybimbóból elfogy a tej, leemeli azokat. Fejés közben méri a tejvezető képességet, melyből információt kapunk az esetleges tőgybetegségekre, vagy más egészségügyi rendellenességekre vonatkozóan. A fejés után a tehen távozik a fejőállásból és áthalad a válogató kapun. Itt eldől, hogy visszamehet-e az istállóba, vagy a kezelő helységbe távozhat. A kezelő helységbe

küldéskor több paraméter alapján történik a szelektálás, ez lehet ivarzás, fejési rendellenesség stb. A kezelő helyiségben a pihenés, az etetési és ivási feltételek mind biztosítva vannak, nyugodt körülmények között kivárhhatja a tehen, amíg az állatorvos, vagy az inszeminátor megérkezik.

Holland minta alapján

Gajda Nikolettától, a szarvasmarha ágazat vezetőjétől megtudtuk, hogy a fejőrobotos fejlesztés ötlete 2007-ben fogalmazódott meg benne, amikor tanulmányúton járt Hollandiába.

A meglátogatott holland gazdának 300 tehene volt, ahol fejőrobottal fejtek. Az állományt és annak a szaporulatát a feleségével és még három alkalmazottal látta el. Ezzel szemben az itthoni telepen a 400 tehen és szaporulatának munkálatait közel húszan végezték. A holland telepen az állatok egészségesek voltak, tőgygyulladás csak elvétve fordult elő. Döntő szempont volt az is, hogy egy nagy beruházás legalább 20 évre előre meghatározza az ágazat jövőjét, mely a jelenleg ismert legkorszerűbb technológián, a robotfejőgépen alapul.

A robotfejőgép használata megköveteli, hogy a gondozó szeresse az állatot. A beszoktatásnál is nagyon fontos a türelem, az állatok szeretete, simogatása. A tehenek is megkedvelik, szeretik a robotot, ezt azzal hálálják meg, hogy több tejet adnak.

A látottak és hallottak alapján megállapítható, hogy ez a vállalkozás sikerre van ítéelve. Gratulálunk munkájukhoz.

Beregszászi Miklós